

คุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
Quality of life of residents in Songkhla municipality,
Songkhla province

ตะวันทิพย์ เอร่าวัน¹, ทัตพงษ์ คงดำ², นิราวรรณ ขำเล็ก³, วริศรา วงจันทร์⁴,
วัลดา บุญยิ่ง⁵, ศุภกิตต์ เคียรุ่น⁶, วิรัตน์ บุญเลิศ⁷ และเพ็ญนภา จันทรแดง⁸

Tawanthip Aerawan¹, Tattapong Kongdam², Nirawan Kamlek³, Warisara Wongchan⁴,
Wanlada Bunying⁵, Supakit Sianun⁶, Wirat Boonlert⁷ and Phennapha Chandaeng⁸

Received date: March 29, 2025

Revised date: November 20, 2025

Accepted date: November 20, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนใน เทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตเทศบาลนครสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด ซึ่งเก็บอยู่ในช่วง 15 สิงหาคม ถึง

¹ นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ (การจัดการปกครองท้องถิ่น), หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, E-mail: 6441107068@parichat.skru.ac.th

² นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ (การจัดการปกครองท้องถิ่น), หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, E-mail: 6441107069@parichat.skru.ac.th

³ นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ (การจัดการปกครองท้องถิ่น), หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, E-mail: 6441107075@parichat.skru.ac.th

⁴ นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ (การจัดการปกครองท้องถิ่น), หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, E-mail: 6441107083@parichat.skru.ac.th

⁵ นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ (การจัดการปกครองท้องถิ่น), หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, E-mail: 6441107085@parichat.skru.ac.th

⁶ นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ (การจัดการปกครองท้องถิ่น), หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, E-mail: 6441107087@parichat.skru.ac.th

⁷ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรมและกฎหมาย) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, E-mail: wirat.bo@skru.ac.th

⁸ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การจัดการปกครองท้องถิ่น) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, E-mail: phennapha.ch@skru.ac.th (corresponding author)

21 ตุลาคม 2567 โดยทำการเลือกตัวอย่างแบบง่ายและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนและภูมิลำเนาที่ไม่แตกต่างกัน คุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตดี ($\bar{X}=3.78$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีคะแนนระดับคุณภาพชีวิตสูงสุด รองลงมาคือ ด้านจิตใจ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านร่างกาย ตามลำดับ ข้อเสนอแนะในการวิจัย เทศบาลนครสงขลาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพัฒนาจิตใจให้เป็นสุขและส่งเสริมสุขภาพจิตในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต, ประชาชน, เทศบาลนครสงขลา

Abstract

This research aims to: 1) study the level of quality of life of residents in Songkhla Municipality, Songkhla Province, and 2) compare the quality of life of residents in Songkhla Municipality, Songkhla Province, based on personal factors affecting the quality of life of residents in Songkhla Municipality, Songkhla Province. The sample group based on personal factors affecting the quality of life of 400 residents from Songkhla Municipality, and data were collected between August 15 and October 21, 2024, using a random sampling method. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (SD), and one-way analysis of variance (One-way ANOVA). The findings showed that no significant differences were found in quality of life based on personal factors such as gender, age, educational level, occupation, monthly income, and place of residence. Overall, the quality of life of residents in Songkhla Municipality, Songkhla Province, was at a good level ($\bar{X}=3.78$). When categorized by aspects, it was found that the social relationships had the highest quality of life score, followed by mental well-being, environmental factors, and physical health, respectively. The research suggests that Songkhla Municipality should promote and support relevant agencies in continuously organizing activities that foster mental well-being and community mental health.

Keywords: Quality of life, Residents, Songkhla Municipality

1. บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศ การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวกสบายในชีวิตแก่พลเมือง รวมถึงการส่งเสริมทางด้านร่างกายและสภาพจิตใจ ต่างก็เป็นประเด็นที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งสิ้น ประเทศไทยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของคุณภาพชีวิตของคนในประเทศเป็นหลัก เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาด้านเศรษฐกิจ เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำหรือถดถอย ทำให้การลงทุนและการจ้างงานลดลง การว่างงานเพิ่มขึ้น รายได้ประชาชาติและการขยายตัวทางเศรษฐกิจลดลง แนวทางแก้ไข คือ รัฐบาลวางนโยบายทางเศรษฐกิจ เพื่อกระตุ้นการบริโภคและการลงทุนของประชาชน ให้ใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการในประเทศ ทำให้ปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบเพิ่มขึ้นหรือลดอัตราดอกเบี้ย เพื่อกระตุ้นการลงทุน ทำให้การจ้างงานเพิ่มขึ้น ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) และแผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย ตามลำดับเพื่อนำมากำหนดแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาชุมชนควรมีเป้าหมายสำคัญคือการกำจัดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมกระจายอำนาจการปกครอง การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนท้องถิ่น

การทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเป็นหน้าที่สำคัญของภาครัฐและเอกชนที่ต้องร่วมมือกันจัดหาและส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถและมีศักยภาพที่จัดการความยากจนและยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น ภาครัฐจึงควรนำเครื่องมือหรือกิจกรรมตามนโยบายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดให้มีสถานศึกษาการให้บริการทางสาธารณสุข การจัดระบบสาธารณสุขปึก สาธารณสุขการและดำเนินนโยบายเร่งด่วน เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ภายในประเทศ นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางสังคมให้ประชาชนสามารถนำศักยภาพที่ตนมีอยู่ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น การฝึกอบรมหรือฝึกทักษะด้านอาชีพ การส่งเสริมการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมอย่างไรก็ตามการพัฒนา ยังคงมีความแตกต่างกันในพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งความแตกต่างกันของลักษณะของประชาชน ลักษณะทางเศรษฐกิจสังคม สภาพแวดล้อม ส่งผลให้การพัฒนาและระดับความเป็นอยู่หรือคุณภาพชีวิตของประชาชนมีความแตกต่างกัน ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมีหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นหลายรูปแบบ เช่น การจัดสรรงบประมาณให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการเองหรือให้การสนับสนุนประชาชนเสนอโครงการเข้ารับงบประมาณไปดำเนินการซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เป็นการเฉพาะตั้งแต่ มาตรา 281 ถึงมาตรา 290 เพื่อกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ว่า รัฐต้องให้ความสำคัญกับท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น

หน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลประชาชนในท้องถิ่น โดยสรุปคือรัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ได้แก่ ค้ำครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชายช่วยเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกิจเพิ่มมากขึ้นและภารกิจหนึ่งที่สำคัญ คือ งานสวัสดิการสังคมงานสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส (พระราชบัญญัติเทศบาล, 2552)

สำหรับเทศบาลนครสงขลาถือเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความน่าสนใจเนื่องจากมีประชากรแฝงที่อพยพเข้ามาใช้แรงงานประชากรในเทศบาลนครสงขลาประกอบอาชีพต่าง ๆ สงขลาประมาณ 108,400 คน (กองสถิติสังคม, 2567) เช่น ประมง ค้าขาย รับจ้าง รับราชการ พนักงาน รัฐวิสาหกิจและพนักงานบริษัทเอกชน/โรงงาน และยังมีประชากรอีกจำนวนมากที่ยังว่างงานอยู่ ทำให้ชุมชนประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ จึงส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ทำให้ขาดความมั่นคงในอาชีพ รายได้ตกต่ำ สุขภาพจิตตกต่ำ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนทำให้ประชากรส่วนใหญ่จึงยังต้องการการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐ ปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่เทศบาลนครสงขลา โดยภาพรวมจะเป็นปัญหาหลายสาเหตุ น้ำเน่าเสีย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งเป็นประโยชน์และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครสงขลา และเพื่อเป็นกรณีศึกษาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดคุณภาพชีวิตมาใช้เป็นกรอบในการศึกษา โดยผู้วิจัยได้สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตของนักวิชาการต่าง ๆ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความหมายของคุณภาพชีวิต

นักวิชาการ	การให้ความหมาย
Padilla and Grant (1985)	เป็นการรับรู้ความพึงพอใจในชีวิตที่เปลี่ยนแปลงได้ตามภาวะสุขภาพโดยวัดจากความสามารถในการทำงานที่ต่าง ๆ ของร่างกายทัศนคติของตนเองต่อสุขภาพความพอใจในชีวิต และความรู้สึกว่าตนเองได้รับการช่วยเหลือจากสังคม
Sharma (1975)	คุณภาพชีวิตเป็นความคิดรวบยอดที่ซับซ้อนเป็นทั้งความพึงพอใจ อันเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจและด้านสังคมในระดับคุณภาพและมหภาค
Ferrans (1990)	ความรู้สึกเป็นปกติสุข (Sense of Well-being) ของบุคคลซึ่งเป็นผลต่อความพึงพอใจแต่ละด้านของชีวิตที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั้น ๆ
World Health Organization, อ้างใน วิทวัส คอยคำ และ เบญจา มุกตพันธุ์ (2564)	การรับรู้ของแต่ละบุคคล เกี่ยวกับชีวิตในบริบทของวัฒนธรรมและระดับค่านิยม ที่บุคคลใช้ชีวิตอยู่และสัมพันธ์กับเป้าหมายและความคาดหวัง คุณภาพชีวิตเป็นการรับรู้ความพึงพอใจและการรับรู้สถานะด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม และสิ่งแวดล้อมของบุคคล

ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

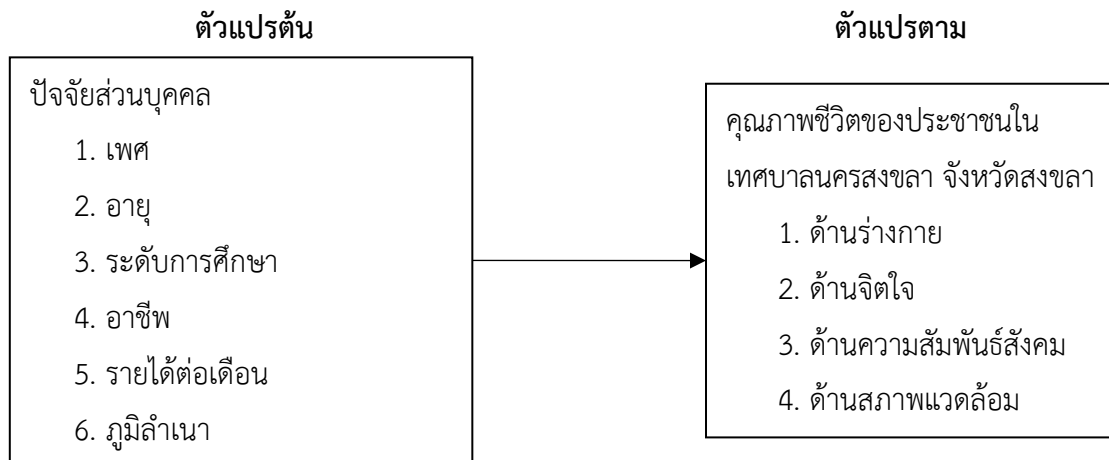
ตารางที่ 2 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

นักวิชาการ	การแบ่งออกประกอบของคุณภาพชีวิต
Ferrell (1995)	1) ความผาสุกด้านร่างกาย (Physical Well-being) เป็นความสุขของบุคคลในการควบคุมหรือบรรเทาความเจ็บป่วยและคงไว้ซึ่งการทำหน้าที่ของร่างกาย 2) ความผาสุกด้านจิตใจ (Psychological Well-being) เป็นการเผชิญต่อความรู้สึกเจ็บป่วยของบุคคล เช่น ความเครียด ความรู้สึกกลัว ความวิตกกังวล 3) ความผาสุกด้านวิญญาณ (Spiritual Well-being) ได้แก่ ความหวังและความเชื่อในด้านศาสนา 4) ความผาสุกด้านสังคม (Social Well-being) เป็นความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม และบทบาทในสังคม

นักวิชาการ	การแบ่งออกประกอบของคุณภาพชีวิต
Zhan (1992)	1) ด้านความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction) เป็นการรับรู้ในสิ่งที่ตนเป็นอยู่ ได้แก่ ความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่สภาพแวดล้อมและการดำเนินชีวิต 2) ด้านอัตมโนทัศน์ (Self-Concept) เป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่มีต่อตนเองการยอมรับและการรับรู้ถึงคุณค่าของตนเองรวมถึงภาพลักษณ์ของตน 3) ด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย (Health and Functioning) เป็นการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถด้านร่างกายสุขภาพและการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน 4) ด้านสังคมและเศรษฐกิจ (Socioeconomic) เป็นการรับรู้ถึงความพึงพอใจในด้านสังคมทั่วไป รวมถึงรายได้ อาชีพ และการศึกษา
LeVine and Campbell (1972)	1) ด้านกายภาพ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านมลภาวะความหนาแน่นของประชากรและสภาพที่อยู่อาศัย 2) ด้านสังคม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย และความมั่นคงของครอบครัว 3) ด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความพึงพอใจ ความสำเร็จ ความผิดหวังและความคับข้องในชีวิต
World Health Organization (1997, อ้างใน วิทวัส คอยคำ และเบญจา มุกตพันธุ์ (2564)	1) ด้านสุขภาพร่างกาย 2) ด้านสภาวะจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 4) ด้านสภาพแวดล้อม

ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

สำหรับกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากการรวบรวมแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ที่ได้อธิบายองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้พอสังเขปดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : สังเคราะห์โดยคณะผู้วิจัย (2568)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร การศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ครั้งนี้ใช้กลุ่มประชากรจากผู้ที่มิมีภูมิลำเนาและพักอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างและเก็บข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม จำนวน 52,094 คน ซึ่งเป็นประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป (งานวิเคราะห์นโยบายและแผน, 2566) มีขั้นตอนในการคำนวณกลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมจำนวนประชากรในเขตเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป พบว่ามีทั้งสิ้น 400 คน ขั้นตอนที่ 2 จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) แบ่ง สัดส่วนตามจำนวนประชากรแต่ละเขตพื้นที่ เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณโดยใช้ สูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ในการคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของค่าประมาณระดับความเชื่อมั่น 95% สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

$$n \approx 396.95$$

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณ จำนวน 400 คน จากนั้นแบ่งสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามเขตเทศบาลในพื้นที่เทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้น

ภูมิ (Stratified Sampling) ในการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง จะได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรในพื้นที่เขตเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

เขตเทศบาลนครสงขลา	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เขต 1	8,906	69
เขต 2	14,806	114
เขต 3	15,567	119
เขต 4	12,815	98
รวม	52,094	400

ที่มา : สัมภาษณ์โดยคณะผู้วิจัย (2568)

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ได้นำแบบสอบถาม ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตองค์การอนามัยโลก ชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQPL-BREF-THAI) 31 ตัวชี้วัด โดยใช้วิธีออกแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและคำถามคุณภาพชีวิต โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามปลายปิดและปลายเปิด แบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนและภูมิสำเนา

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตทั่วไปของประชาชนในเขตเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 31 ข้อ โดยใช้เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) 31 ตัวชี้วัด ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม ลักษณะคำถาม เป็นข้อคำถามทั้งด้านบวกและด้านลบ คำถามแต่ละข้อเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

มีการหาคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เทศบาลนครหาดใหญ่ วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค Cronbach, 1990 (อ้างถึงใน อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ, 2561) ที่ค่าความเชื่อมั่น 95% ซึ่งจากการทดสอบใช้แบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 ถือว่ามีค่าของความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดี

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ในระหว่าง กรกฎาคม-ตุลาคม 2567 จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไป จำนวน 400 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 400 ชุด แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง และนำข้อมูล มาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติต่อไป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการทางสถิติต่าง ๆ ที่ใช้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ดำเนินการหาค่าทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) คือ ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2) คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3) เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างรายคู่ ใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post hoc) โดยวิธีของ Scheffe

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามในพื้นที่เขตเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อเดือน	ภูมิลำเนา
เพศหญิง	อายุต่ำกว่า 20 ปี	ระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย	ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	10,001- 20,000 บาท	เขต 3
$\bar{X} = 43.0$	$\bar{X} = 11.3$	$\bar{X} = 39.0$	$\bar{X} = 20.5$	$\bar{X} = 47.3$	$\bar{X} = 29.8$
เพศชาย	อายุ 21-30 ปี	ระดับมัธยมศึกษา	รับจ้างทั่วไป	ตั้งแต่ 10,000 บาทลงมา	เขต 2

เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อเดือน	ภูมิลำเนา
$\bar{X} = 40.3$	$\bar{X} = 29.3$	$\bar{X} = 22.0$	$\bar{X} = 20.0$	$\bar{X} = 21.0$	$\bar{X} = 28.5$
เพศอื่นๆ	อายุ 31-40 ปี	ระดับอนุปริญญา/ ปวส.	นักศึกษา	20,001- 30,000 บาท	เขต 4
$\bar{X} = 16.8$	$\bar{X} = 26.5$	$\bar{X} = 20.0$	$\bar{X} = 15.0$	$\bar{X} = 20.0$	$\bar{X} = 24.5$
	อายุ 41-50 ปี	ระดับสูงกว่า ปริญญาตรี 8	พนักงานบริษัท	ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป	เขต 1
	$\bar{X} = 22.8$	$\bar{X} = 11.8$	$\bar{X} = 13.0$	$\bar{X} = 11.8$	$\bar{X} = 17.3$
	อายุ 51-60 ปี	ระดับ ประถมศึกษา	อาชีพอื่น ๆ		
	$\bar{X} = 7.8$	$\bar{X} = 7.20$	$\bar{X} = 6.0$		
	อายุ 61 ปีขึ้นไป		ประมง		
	$\bar{X} = 2.5$		$\bar{X} = 5.3$		

5.2 คุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 4 คุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านร่างกาย	3.39	1.02	ปานกลาง
ด้านจิตใจ	3.88	0.93	ดี
ด้านความสัมพันธ์สังคม	4.16	0.88	ดี
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.70	1.03	ดี
รวม	3.78	0.95	ดี

5.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตประชาชนเทศบาลนครสงขลา
จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตประชาชนเทศบาลนครสงขลา
จังหวัดสงขลา ตามปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

ปัจจัย ส่วนบุคคล	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคุณภาพชีวิตประชาชนเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
เพศ	ประชาชนเพศหญิง เพศชาย และเพศอื่นๆ LGBTQ+ มีคุณภาพชีวิตใกล้เคียงกัน โดยเพศหญิงมีคุณภาพชีวิตสูงกว่าเพศชาย และเพศอื่น ๆ LGBTQ+ เพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตามความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ
อายุ	ประชาชนอายุระหว่าง 21-30 ปี มีคุณภาพชีวิตสูงสุด รองลงมา คือ อายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี ต่ำกว่า 20 ปี 51-60 ปี ตามลำดับ ในขณะที่ประชาชน ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีคุณภาพชีวิตต่ำที่สุด อย่างไรก็ตามความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ
ระดับ การศึกษา	ประชาชนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีคุณภาพชีวิตสูงสุด รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา อนุปริญญาตรี/ปวส. สูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ ในขณะที่ประชาชนที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีคุณภาพชีวิตต่ำที่สุด ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 และจากการวิเคราะห์รายคู่ พบว่าระดับการศึกษาของประชาชนมีความแตกต่างกันเรื่องของคุณภาพชีวิต คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมมีความแตกต่างกับระดับปริญญาตรี
อาชีพ	ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีคุณภาพชีวิตสูงสุด รองลงมา คือ ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป นักศึกษา ค้าขาย พนักงานบริษัท เกษตรกร และอาชีพอื่น ๆ ตามลำดับ ในขณะที่ประชาชนที่มีอาชีพประมง มีคุณภาพชีวิตต่ำที่สุด ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.00 และจากการวิเคราะห์รายคู่ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความแตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพประมง
ราย ได้ ต่ำ เดือน	ประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท มีคุณภาพชีวิตสูงสุด รองลงมา คือ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 ลงมา และ20,001-30,000บาท ตามลำดับ ในขณะที่ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป มีคุณภาพชีวิตต่ำที่สุด ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 และจากการวิเคราะห์รายคู่ พบว่า

ปัจจัย ส่วนบุคคล	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคุณภาพชีวิตประชาชนเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
	ประชาชนที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท มีความแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป
ภูมิฐานะ	ประชาชนที่มีภูมิฐานะเขต 3 มีคุณภาพชีวิตที่สูงที่สุด รองลงมา คือ ประชาชนที่มีภูมิฐานะเขต 2 เขต 4 ตามลำดับ ในขณะที่ประชาชนที่มีภูมิฐานะเขต 1 มีคุณภาพชีวิตต่ำที่สุด ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.00 และจากการวิเคราะห์รายคู่ พบว่า ประชาชนที่มีภูมิฐานะเขต 3 มีความแตกต่างกับประชาชนที่มีภูมิฐานะเขต 1

6. อภิปรายผล

6.1 คุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

6.1.1 ด้านร่างกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชน มีการดูแลสุขภาพอนามัยสม่ำเสมอ มีความรู้สึกพอใจในชีวิต มีการพูดคุยติดต่อสื่อสารกับคนในครอบครัว และระบบรักษาความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรานทิพย์ ภักดีศรีไพรวัลย์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง ในภาพรวมมีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายอยู่ในระดับดี และหากพิจารณาด้านร่างกาย พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชนมีการดูแลสุขภาพอนามัยสม่ำเสมอ เช่น ความสะอาดของร่างกาย ความสะอาดเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม รับประทานอาหารที่สะอาด ปลอดภัย มีการทำความสะอาดที่พักอาศัยของตนเอง มีการออกกำลังกายเป็นประจำทุกสัปดาห์ เป็นต้นนอกจากนี้จากการศึกษาของ วิทวัส คอยคำ และเบญจา มุกตพันธุ์ (2564) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในเขตรับผิดชอบคลินิกหมอครอบครัวศูนย์แพทย์โนนหนามแท่ง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญพบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง ควรส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ และจัดกิจกรรมออกกำลังกาย สำหรับผู้สูงอายุ เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ดีขึ้น และพัชรภรณ์ พัฒนะ (2561) ที่ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในศูนย์การเรียนรู้การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุเขตสุขภาพที่ 4 พบว่ามีพฤติกรรมสุขภาพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตโดยรวม ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม แสดงว่าผู้สูงอายุที่เข้าร่วม โครงการเข้าร่วมกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่จริง

6.1.2 ด้านจิตใจ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชนรู้สึกพอใจในชีวิต เช่น มีความสุข ความสงบ ความหวังและสามารถรับมือกับสถานการณ์ดังเครียด ประชาชนสามารถรับมือกับปัญหาที่เข้ามาและรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง เช่น รู้ว่ากำลังโกรธ กำลังเศร้า กำลังกดดัน กำลังกลัว รวมไปถึงมีเวลา

ในการพักผ่อนหย่อนใจเพียงพอ และมีปัญหาเกี่ยวกับการนอนหลับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ขวัญใจ ทองศรี (2564) ที่กล่าวว่า คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ เป็นการพัฒนาทางด้านจิตใจ (Emotional Development or Psychological Development) คือการฝึกจิตใจให้เจริญงอกงามขึ้นด้วยคุณธรรม ความดีงาม ความเข้มแข็งมั่นคง และสมบูรณ์ด้วยสุขภาพ ความเบิกบานผ่องใส สงบสุข แบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน คือ คุณภาพจิต สมรรถภาพจิต และสุขภาพจิต รวมถึงต้องมีการพัฒนาทางด้านปัญญา (Cognitive Development) ด้วยนั่นคือ การฝึกอบรมพัฒนา ปัญญาเสริมสร้างความรู้ ความคิด ความเข้าใจให้เกิดความรู้แจ้งเห็นจริง รู้จักพิจารณา รู้จัก วินิจฉัย รู้จักแก้ปัญหาและรู้จักจัดการดำเนินการต่าง ๆ ด้วยปัญญาบริสุทธิ์ ซึ่งมองดูรู้เข้าใจ เหตุปัจจัย มองเห็นสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริงหรือตามที่มันเป็น ปราศจากอคติและ แรงจูงใจที่เป็นตัณหา แอบแฝง เป็นผู้อยู่เหนือกิเลส ให้ปัญญาพัฒนาจนรู้เข้าใจหยั่งเห็นความจริง เป็นอยู่ด้วยปัญญารู้เท่าทัน เห็นแจ้งโลกและชีวิตตามสภาวะ รู้เท่าทันธรรมชาติของสังขาร จนถึงขั้นที่ทำให้มีจิตใจเป็นอิสระ หลุดพ้นจากกิเลส และความทุกข์โดยสิ้นเชิง

6.1.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่าโดยภาพรวมระดับอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชน มีการพูดคุยติดต่อสื่อสารกับครอบครัวเป็นประจำทุกวัน อยู่ในระดับดี สามารถให้ความช่วยเหลือผู้อื่นได้ อยู่ในระดับดี ท่านเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น สามารถทำงานหรือกิจกรรมกับคนหมู่มาก สามารถติดต่อพูดคุยหรือขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้าน และยังสามารถพูดคุยสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น สอดคล้องกับงานของ พรหมทิพา ศักดิ์ทอง (2567) ที่กล่าวว่า คนหนึ่งอาจจะให้ความสำคัญต่อเรื่องการทำงานและการหาเงินที่เป็นตัววัดคุณภาพชีวิตหรือความสุขของพวกเขา แต่อีกคนอาจให้ความสำคัญเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในการอยู่อาศัยมากกว่า หรือคนสูงอายุอาจจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและความศรัทธาต่อศาสนามากกว่าคนอ่อนวัย และบุคคลที่อยู่ในสังคมที่แตกต่างกันก็จะให้ความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตที่แตกต่างกันด้วย

6.1.4 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชนมีที่พักอาศัยของท่านมีระบบรักษาความปลอดภัยอย่างดี มีการใช้ยานพาหนะในการเดินทางเสมอไม่ว่าระยะทางจะใกล้หรือไกลมาก สิ่งอำนวยความสะดวกในที่อยู่อาศัย ที่พักอยู่ห่างไกลจากแหล่งมั่วสุม อบายมุขหรือสิ่งผิดกฎหมายต่าง ๆ ที่พักอาศัยของมีสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีมลภาวะ โดยสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน) (2562) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมที่ถูกลักษณะและปลอดภัย (Safe and Healthy Environment) ผู้ปฏิบัติงานไม่ควรจะอยู่ในสภาพแวดล้อมทางด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อมของการทำงานที่ไม่เหมาะสม ซึ่งจะก่อให้เกิดสุขภาพไม่ดี โดยสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางด้านจิตใจ นั่นคือสภาพการทำงานต้องไม่มีลักษณะที่ต้องเสี่ยงภัยจนเกินไป และจะต้องช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกสะดวกสบายและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย

6.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลนครสงขลาจังหวัดสงขลา จากการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนา มีความ

แตกต่างเรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชน กล่าวคือ ประชาชนที่เพศ มีอายุ ระดับการศึกษาที่ต่างกันก็จะมีรายได้ที่ได้รับแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของการประกอบอาชีพ เนื่องจากกลุ่มที่มีภูมิลำเนาใกล้กันและอยู่กันเป็นครอบครัว หรืออาศัยอยู่ด้วยกัน มีการปรึกษาหารือหรือดูแลซึ่งกันและภายในครอบครัว สามี ภรรยา และบุตร จึงรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตของตนเองมีความมั่นคง เนื่องจากมีคนในครอบครัวคอยประคับประคองหรือดูแล การมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันภายในครอบครัว รายได้แต่ละคนจึงมีความแตกต่างกัน สามารถนำมาจุนเจือ หรือใช้จ่ายภายในครอบครัวได้ หรือมีรายได้เพียงพอต่อการใช้ชีวิตในแต่ละวัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ปรางทิพย์ ภักดีศิริไพรวัลย์ (2559) ที่ศึกษาความแตกต่างระหว่างตัวแปรกับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนพบว่า ตัวแปรในด้านเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมเมื่อวัดด้วยแบบชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย และแบบวัดคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอโดยรวม

7. ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 เทศบาลนครสงขลาควรนำผลที่พบในการศึกษาครั้งนี้ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาจิตใจให้เป็นสุขและส่งเสริมสุขภาพจิตในชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มอาชีพประมง และประชาชนในเขตที่ 1 เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ พัฒนาอาชีพ สร้างรายได้แก่ครอบครัว

7.1.2 ผู้บริหารเทศบาลนครสงขลา ควรสนับสนุนนโยบายบ้านน่าอยู่เมืองน่าอยู่ โดยสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาด้านกายภาพ ปรับภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมของชุมชนให้น่าอยู่อาศัย เช่น สร้างสถานที่ออกกำลังกายชุมชน เป็นต้น

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

7.2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนกับผู้นำชุมชน ควรจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจให้เป็นสุขและส่งเสริมสุขภาพจิตในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมพัฒนาอาชีพ กิจกรรมสร้างรายได้เสริมให้กับแม่บ้าน และผู้สูงอายุที่อยู่บ้าน เป็นต้น

7.2.2 ผู้นำชุมชน ควรประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับประชาชนและประสานงานให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของเทศบาลนครสงขลาอย่างสม่ำเสมอ เช่น ประชาคมเพื่อสะท้อนความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

8. เอกสารอ้างอิง

- ขวัญใจ ทองศรี. (2564). คุณภาพชีวิตที่ดีตามแนวพุทธจิตวิทยา. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*. 7(2), 325-337.
- งานวิเคราะห์นโยบายและแผน. (2566). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวน ครั้งที่ 1/2566 เทศบาลนครสงขลา*. เทศบาลนครสงขลา. สืบค้นจาก https://www.songkhla-city.go.th/2020/files/com_strategy/2023-05_f317778f2d9593c.pdf
- ปรางทิพย์ รักดีศิริไพรวัลย์. (2559). *การศึกษาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ หมู่ 11 ตำบลท่าผา อำเภอกะเปอร์ จังหวัดลำปาง* [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต]. สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรรณทิพา ศักดิ์ทอง. (2567). *คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ*. ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องทางเภสัชศาสตร์ สภาเภสัชกรรม. สืบค้นจาก https://ccpe.pharmacycouncil.org/index.php?option=article_detail&subpage=article_detail&id=1570
- พระราชบัญญัติเทศบาล. (2552). *พระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขถึงฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552*. หน้า 1-25. เทศบาลตำบลนาเจียน. สืบค้นจาก <https://www.najan.go.th/contents/post/000000419-b1841691247adf75a4cb2bf287b9e32a.pdf>
- พัชรภรณ์ พัฒนะ. (2561). *กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 4*. กรมอนามัย.
- วิวัฒน์ คอยคำ และเบญจา มุกตพันธุ์. (2564). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในเขตรับผิดชอบคลินิกหมอครอบครัว ศูนย์แพทย์โนนหนามแท่ง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ. *วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 14(1), 37-48.
- สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน). (2562). *คุณภาพชีวิตในการทำงาน (Quality of Working life)*. สสปท สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน). สืบค้นจาก <https://www.tosh.or.th/index.php/blog/item/475-quality-of-working-life>
- กองสถิติสังคม. (2567). *ผลสรุปที่สำคัญประชากรแฝงในประเทศไทย พ.ศ. 2567*. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สืบค้นจาก https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/survey_detail/2025/20250307115511_91418.pdf
- อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ. (2561). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลท่าแค จังหวัดลพบุรี. *วารสารร่มพญักษ์ มหาวิทยาลัยเกริก*. 36(3), 45-65.

- Ferrans, C. E. (1990). Quality of life: Conceptual issues. *Seminars in Oncology Nursing*. 6(4), 248-254. doi: 10.1016/0749-2081(90)90026-2
- Ferrell, B. R. (1995). The quality of lives: 1,525 voices of cancer. *Oncology Nursing Forum*. 23(6), 909-916.
- LeVine, R. A. and Campbell, D. T. (1972). *Ethnocentrism: Theories of conflict, ethnic attitudes, and group behavior*. John Wiley & Sons.
- Padilla, G. V. and Grant, M. M. (1985). Quality of life as a cancer nursing outcome variable. *Advances in Nursing Science*. 8(1), 45-60. doi: 10.1097/00012272-198510000-00007
- Sharma, R. C. (1975). *Population Trends, Recourses and Environment*. Dhanpat Rai.
- Zhan, L. (1992). Quality of life: Conceptual and Measurement issues. *Journal of Advanced Nursing*. 17(7), 759-800. doi: 10.1111/j.1365-2648.1992.tb02000.x